

Zasady stosowania technik redukcji (ograniczania) ryzyka kredytowego

Przepisy ogólne

1. Jeżeli ekspozycja objęta jest ograniczeniem ryzyka kredytowego to Bank może uwzględniać ograniczenie ryzyka kredytowego przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.
2. Stosowanie przez Bank ochrony kredytowej nie zwalnia Banku z monitorowania i klasyfikacji ryzyka kredytowego związanego z daną ekspozycją a wynikającego z ryzyka niewypłacalności kredytobiorcy.
3. Bank stosuje rzeczywistą i nierzeczywistą ochronę kredytową, według metody uproszczonej ujmowania zabezpieczeń.
4. Ochrona kredytowa rzeczywista oznacza, że w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, niewypłacalności, upadłości lub innego dotyczącego kontrahenta zdarzenia kredytowego określonego w transakcji, Bank może upłynnić, dokonać transferu, przejąć lub zatrzymać zabezpieczenie.
5. W przypadku ochrony kredytowej nierzeczywistej strona trzecia umowy zobowiązuje się do zapłacenia określonej kwoty, w przypadku powstania niewypłacalności dłużnika.
6. Metoda uproszczona ujmowania zabezpieczeń oznacza, że rezydualny termin rozliczenia zapadalności ochrony kredytowej nie może być krótszy od rezydualnego terminu zapadalności ekspozycji.

Ograniczanie ryzyka rezydualnego

1. Bank ustanawia mechanizmy ochrony kredytowej, które są prawnie skuteczne.
2. Bank podejmuje wszystkie stosowne kroki w celu zapewnienia skuteczności mechanizmów ochrony kredytowej oraz eliminowania ryzyka związanego z tymi mechanizmami.
3. Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznanym rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia rzeczywiste, stanowiące podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:
  - 1) Bank posiada prawo do szybkiego upłynnienia lub zatrzymania tego zabezpieczenia w przypadku niewykonania zobowiązania przez dłużnika, jego niewypłacalności lub upadłości;
  - 2) występować w wykazie uznanych aktywów zawartym w art. 197-200 CRR;
  - 3) zabezpieczenie jest płynne, co należy rozumieć jako sytuację, gdy w przypadku sprzedaży można uzyskać cenę netto nie odbiegającą od cen rynkowych;
  - 4) wartość zabezpieczenia jest stabilna.
4. Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznanym rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia nierzeczywiste, stanowiące podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:
  - 1) dostawca zabezpieczenia jest uwzględniany w wykazie uznanych dostawców zawartym w art. 201 CRR;
  - 2) umowa zabezpieczenia występuje w wykazie umów zawartym w art. 203 CRR;

- 3) jest prawnie skuteczna i egzekwowalna w stopniu zapewniającym odpowiednią pewność co do wysokości zabezpieczenia.
5. Za uznane zabezpieczenia rzeczywiste Bank przyjmuje:
  - 1) środki pieniężne zdeponowane w Banku;
  - 2) dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub NBP;
  - 3) środki pieniężne zdeponowane w innym banku.
6. Za uznanych dostawców oraz umowę ochrony kredytowej nieruchomości Bank przyjmuje:
  - 1) gwarancję Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;
  - 2) gwarancję jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne;
  - 3) gwarancję innego banku;
  - 4) regwarancję Skarbu Państwa wynikającą z udzielenia Bankowi gwarancji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na realizację programów rządowych.
7. Warunki szczegółowe w zakresie stosowania ochrony kredytowej rzeczywistej:
  - 1) nie zachodzi istotna dodatnia korelacja między jakością kredytową dłużnika a wartością zabezpieczenia, co oznacza, że gdyby wartość zabezpieczenia uległa znacznemu obniżeniu, nie spowoduje to znacznego pogorszenia jakości kredytowej danego dłużnika oraz, że gdyby jakość kredytowa danego dłużnika obniżyła się do wartości krytycznej, nie spowoduje to znacznego obniżenia wartości zabezpieczenia;
  - 2) występuje pewność prawna polegająca na wypełnieniu wszelkich wymogów umownych i prawnych oraz podejmowaniu działań, aby zapewnić wykonalność umów w sprawie zabezpieczeń na mocy prawa mającego zastosowanie do tytułu prawnego Banku do przedmiotu zabezpieczenia;
  - 3) Bank spełnia następujące wymogi operacyjne:
    - zabezpieczenie jest w odpowiedni sposób udokumentowane,
    - Bank posiada procedury szybkiego upłynniania aktywów,
    - Bank kontroluje ryzyko wynikające z zastosowanego zabezpieczenia (ryzyko wyceny, ryzyko koncentracji),
    - wartość rynkowa zabezpieczenia jest aktualizowana raz na sześć miesięcy lub za każdym razem, gdy Bank uzna, że nastąpiło znaczne zmniejszenie wartości rynkowej zabezpieczenia,
    - jeżeli zabezpieczenie jest zdeponowane u podmiotu trzeciego, Bank podejmuje odpowiednie kroki w celu zapewnienia rozdziału między zabezpieczeniem a aktywami własnymi osoby trzeciej.
8. Szczegółowe warunki uznawania zabezpieczenia w postaci środków pieniężnych zdeponowanych w innym banku:
  - 1) wierzytelność stanowiąca należność kredytobiorcy wobec innego banku jest oficjalnie zastawiona lub scedowana na rzecz Banku, a taki zastaw lub cesja są skuteczne prawnie i egzekwowalne, a także bezwarunkowe i nieodwołalne;
  - 2) inny bank jest powiadomiony o zastawie lub cesji;
  - 3) w wyniku takiego powiadomienia inny bank może dokonywać płatności jedynie na rzecz Banku lub na rzecz innych osób wyłącznie po uzyskaniu uprzedniej zgody Banku.
9. Warunki szczegółowe uznawania zabezpieczenia w postaci gwarancji:
  - 1) ochrona kredytowa jest bezpośrednia;
  - 2) zakres umowy jest jasno określony i bezsporny;

- 3) gwarancja jest jasno udokumentowanym zobowiązaniem podjętym przez gwaranta;
- 4) umowa nie może zawierać żadnych klauzul, które leżą poza bezpośrednią kontrolą Banku i dają poręczycielowi możliwość: jednostronnego wypowiedzenia umowy, podniesienia kosztów zabezpieczenia, zwolnienia poręczyciela z obowiązku terminowej wypłaty w przypadku, gdy dłużnik nie uścił zaległych należności, skrócenia terminu ważności umowy;
- 5) umowa jest prawnie skuteczna i egzekwowalna;
- 6) w przypadku stwierdzenia nieuregulowania płatności przez kredytobiorcę, Bank ma prawo we właściwym czasie zażądać od gwaranta wszelkich środków pieniężnych należnych zgodnie z warunkami umowy gwarancji, przy czym płatność ze strony gwaranta nie zależy od tego, czy Bank uprzednio zażądał płatności od kredytobiorcy;
- 7) gwarancja obejmuje wszystkie rodzaje płatności, których kredytobiorca ma dokonać w związku z posiadaną ekspozycją, przy czym jeżeli określone rodzaje płatności są wyłączone z gwarancji, uznaną wartość gwarancji dostosowuje się odpowiednio do jej zakresu.

Obliczanie wartości zabezpieczenia

1. W przypadku stosowanych przez Bank zabezpieczeń rzeczywistych za wartość zabezpieczenia przyjmuje się jego wartość rynkową.
2. Jeżeli zabezpieczeniem są dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub NBP to do obliczenia ich wartości rynkowej Bank stosuje stopę dyskonta równą 20%.
3. W przypadku stosowanych przez Bank zabezpieczeń nierzeczywistych za wartość zabezpieczenia przyjmowana jest kwota, którą dostawca zabezpieczenia zobowiązał się uścić w przypadku niedotrzymania terminu płatności przez kredytobiorcę lub zaistnienia innych określonych zdarzeń kredytowych.

Obliczanie kwot ważonych ryzykiem

1. Jeżeli wartość zabezpieczenia nie pokrywa w pełni wartości zabezpieczanej ekspozycji (zabezpieczenie częściowe) to różnicy pomiędzy wartością zabezpieczanej ekspozycji a wartością zabezpieczenia przypisywana jest waga ryzyka dłużnika.
2. W przypadku zabezpieczeń rzeczywistych, wartości ekspozycji Bank przypisuje wagę ryzyka taką, jaką przypisałby zgodnie z obowiązującymi w Banku zapisami Szczegółowych zasad podziału ekspozycji na klasy oraz przypisywania wag ryzyka, gdyby posiadał bezpośrednią ekspozycję z tytułu instrumentu zabezpieczenia.
3. Do celu wymienionego w ust.2, w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych, efekty posiadanego ograniczenia ryzyka kredytowego należy uwzględnić przed wyznaczeniem ekwiwalentu bilansowego ekspozycji.
4. Żadna ekspozycja, w stosunku do której Bank zastosował technikę redukcji ryzyka kredytowego, nie może charakteryzować się kwotą ekspozycji ważonej ryzykiem wyższą niż analogiczna kwota dla identycznej ekspozycji, w stosunku do której Bank nie zastosował techniki ograniczania ryzyka kredytowego.
5. Jeżeli Bank w stosunku do pojedynczej ekspozycji dysponuje więcej niż jednym środkiem ograniczania ryzyka kredytowego to: dokonuje podziału ekspozycji na części objęte poszczególnymi rodzajami środków ograniczania ryzyka kredytowego i oblicza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem osobno dla każdej części.

6. W przypadku stosowanych przez Bank zabezpieczeń nierzeczywistych kwotą ważoną ryzykiem jest wartość zabezpieczenia (nie więcej niż wartość ekspozycji) pomnożona przez wagę ryzyka dostawcy zabezpieczenia.
7. Ekspozycjom zabezpieczonym uznanymi rodzajami zabezpieczenia przypisuje następujące wagi ryzyka:
  - 1) środkom pieniężnym zdeponowanym w Banku – 0% jeżeli ekspozycja i zabezpieczenie są denominowane w tej samej walucie (art. 222 ust.6 CRR);
  - 2) dłużnym papierom wartościowym emitowanym przez Skarb Państwa lub NBP – 0%;
  - 3) środkom pieniężnym zdeponowanym w innym banku – jak ekspozycjom wobec instytucji, co najmniej 20%;
  - 4) gwarancjom Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego – 0%;
  - 5) gwarancjom jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych – 20%;
  - 6) gwarancjom innego banku – jak ekspozycjom wobec instytucji, co najmniej 20%;
  - 7) regwarancjom Skarbu Państwa wynikającą z udzielenia Bankowi gwarancji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na realizację programów rządowych – 0%.

Całkowita wartość ekspozycji zabezpieczona przez uznane zabezpieczenia finansowe lub inne uznane zabezpieczenia wg stanu na 31.12.2016 roku: 65.000 zł.